

15. juni 2023

Innspill til Stortingsmelding om profesjonsutdanningene

Nasjonalt SRHR-nettverk takker for mulighet til å komme med innspill til Stortingsmelding om profesjonsutdanningene (profesjonsmeldingen).

Kort om Nasjonalt SRHR-nettverk

Nasjonalt SRHR¹-nettverk ble etablert 8. desember 2016. Målet med nettverket er å samle aktører som jobber innenfor feltet, for å sikre samarbeid mot et felles mål hvor alle i Norge får oppfylt sine seksuelle og reproduktive rettigheter og hvor alle har best mulig seksuell og reproduktiv helse, uavhengig av alder, kjønn, status, geografi eller lignende.

Nettverkets mandat er tilgjengelig på www.srhr.no.

Vårt innspill

Nasjonalt SRHR-nettverk jobber for følgende tre politiske kjernepunkt. Vi vil:

- Likestille seksuell helse med fysisk og psykisk helse, med vekt på positiv seksualitet
- Øke kompetansen om seksuell helse, kjønn og seksualitet
- Bedre tilbud og rettigheter for utsatte grupper

Våre politiske kjernepunkt er særlig relevante for kvalitet og mangfold og viktig for å sikre at studenter er best mulig forberedt på arbeidslivet samt å møte kompetansebehov.

Likestille seksuell helse med fysisk og psykisk helse, med vekt på positiv seksualitet

Seksualitet er en del av å være menneske, men likevel blir seksualitet og seksuell helse i liten grad adressert i folkehelsearbeidet. Seksuell helse må inn i overordnede politiske dokumenter og må ses som en likestilt del av folkehelsearbeidet.

God seksuell helse er en ressurs, og positiv seksualitet, inkludert mangfold og interseksjonalitet, må vektlegges og fremheves. I tillegg til at seksuell helse er viktig i seg selv er også god seksuell helse viktig for god fysisk og psykisk helse.

Særlig relevant for kvalitet og mangfold og viktig for å sikre at studenter er best mulig forberedt på arbeidslivet samt å møte kompetansebehov.

Øke kompetanse om seksuell helse, kjønn og seksualitet

Alle profesjonsutdanninger må inkludere kompetanse om seksuell helse, kjønn og seksualitet, og alle som møter mennesker i sitt arbeid må ha et generelt

¹ SRHR står for seksuell og reproduktiv helse og rettigheter.

kunnskapsnivå på området. Helhetlig seksualitetsundervisning fra vugge til grav skal bidra til økt seksuell kompetanse i samfunnet. I tillegg bør myndighetene bidra til folkeopplysning.

Det trengs økt bevilgning til forskning på kjønn og seksualitet, blant annet bør Norge gjennomføre regelmessige NATSAL²- og levekårsundersøkelser. Data må ligge til grunn for kompetanseheving og det trengs mer forskning for å sikre at tiltak innen seksuell og reproduktiv helse og rettighet både er målrettede og mulige å evaluere.

Bedre tilbud og rettigheter for utsatte grupper

Alle mennesker har rett til et likeverdig offentlig tilbud. Grupper må ikke bli usynliggjort og stigmatisert, og vi må styrke deres rettsikkerhet. Et interseksjonelt perspektiv er viktig for å ivareta alle minoriteter, øke mangfold og jobbe forebyggende.

Det er behov for forskning for å identifisere og lære mer om målgruppene, og det må jobbes tverrsektorielt for å nå målgruppene.

Avslutningsvis

Nasjonalt SRHR-nettverk vil også vise til vårt innspill til regjeringens folkehelsemelding, hvor vi blant annet trakk frem:

Økt kunnskap og handlingskompetanse

Kunnskap og handlingskompetanse er avgjørende for at vi skal oppleve trygghet og autonomi når det gjelder helse, uavhengig av om det er seksuell, fysisk eller psykisk helse. Dette er også viktig for at enkeltindivider skal kunne ta gode valg og ha et sunt forhold til egen seksualitet, og det er viktig for individets utvikling.

Inkluderende, positiv og helhetlig seksualitetsundervisning i barnehage og i skole danner et viktig grunnlag for god seksuell helse. Det må stilles større krav til hva skolene skal levere når det gjelder seksualitetsundervisning, for å sikre at alle får grunnleggende kunnskap om seksualitet. Det bør også være bedre samarbeid mellom skolehelsetjenesten og skolen når det gjelder seksualitetsundervisning.

Generelt i samfunnet mangler det tilgjengelig informasjon om positiv seksualitet og om kjønns- og seksualitetsmangfold. Med tilgjengelig mener vi informasjon som er tilpasset og relevant for ulike grupper i samfunnet og som er universelt utformet og på ulike språk. For mange grupper i samfunnet er det vanskelig å tilegne seg kunnskap og handlingskompetanse innen seksuell helse, og tilgjengelig informasjon må også være tilpasset konkrete grupper i samfunnet og de utfordringene disse gruppene kan møte. Dette er også viktig for å motarbeide minoritetsstress, diskriminering og stigmatisering.

² NATSAL står for [National Surveys of Sexual Attitudes and Lifestyles](#) og gjennomføres i Storbritannia.

Det trengs bedre utdanning og opplæring innenfor seksuell helse

Alle utdannelser til yrker som inkluderer møter med mennesker må ha en fagtilpasset opplæring innenfor seksuell helse. Dette inkluderer, men er ikke begrenset til, utdanning til barnehage-/førskolelærer, lærer, helsepersonell, ansatte ved for eksempel NAV og ved institusjoner som blant annet asylmottak, rettsvesenet, politiet og lignende. Når det gjelder de som skal utdanne barn og unge må dette inn i både grunn- og videreutdanningen, og de som allerede er i arbeidslivet må få etterutdanning. Grunnleggende kunnskap om seksuell helse må ta utgangspunkt i at seksualitet er en ressurs.

Foreldre kan også spille en sentral rolle i barn og unges utvikling av egen seksualitet. I dagens samfunn, med sosiale medier og lite kontroll over hva barn og unge blir eksponert for, bør foreldre få veiledning for å kunne fungere som støttespillere dersom deres barn eller unge trenger det.